

SERRA

D'OR

Pilar Aymerich.

Narrar amb la imatge

Zeneida Sardà

Procés o progrés.

Un fals dilema

Frederic Ribas

Carmencita i el fals

marquès

Jaume Fabre

2017. Resum de l'any
literari

Joan Josep Isern

Les cançons del maig
del 68

Miquel Pujadó

Lluïsa Cunillé, entre
apocalipsis i

cauteritzacions

Xavier Albertí

NO-DO, la postveritat
al cinema

Tariq Porter

Iconografia del Procés

Miquel Martí Freixas

699

MARÇ 2018 • 5,90 €

El món del bolet

Guillem Mir, Josep Lluís Melis i Cristòfol Mascaró

Bolets de Menorca

Consell Insular de Menorca i altres, Maó, 2016.

Interessantíssim volum dedicat al món dels bolets de Menorca. Els autors, provinents de diversos recorreguts professionals, comparteixen aquesta passió i n'han esdevingut autèntics especialistes. El llibre s'adreça tant als experimentats coneixedors dels bolets com als qui s'hi interessin i es troben a les beceroles d'aquest món magmàtic. I els autors ho fan possible gràcies al gran ordre amb què vertebraren l'obra. Els fa el pròleg el professor de micologia de la Universitat de Girona Miquel À. Pérez-De-Gregorio Capella i en destaca l'amplitud del possible públic lector. Remarca, però, moltes altres coses, entre les quals el fet —el mèrit— que aquesta obra presenta 59 noves espècies que no s'havien citat anteriorment en cap publicació. Un cop som al centre del llibre, els autors ens diuen que a Menorca es poden trobar fins a 900 espècies de bolets: d'aquí l'abast del volum. Un volum ben gruixut i amb un plantejament molt didàctic. S'inicia amb uns consells d'ús i amb una introducció a l'illa de Menorca. A continuació hi ha una sèrie de capítols que són una classe pràctica introductòria a la micologia: molt útil; on anar a cercar bolets, bones pràctiques... i un conjunt de consells sobre la recollida de bolets. Un cop s'ha fet el pas introductor i ve la part més tècnica de classificació i descripció de les espècies. Una altra part que el lector agrairà és el glossari, així com la classificació taxonòmica. Una sèrie d'índexs tanquen el llibre, juntament amb la bibliografia i l'apèndix. És de reconeixement obligat fer una breu consideració sobre l'apartat gràfic: cada fitxa va acompanyada de les fotografies pertinents, d'una gran qualitat, i els gràfics i els esquemes són molt aclaridors.— G.O. de L.B.

Interrelació i afinitat entre Andreu Alfaro i Joan Fuster

Anacleto Ferrer i Artur Heras (eds.) **Alfaro-Fuster. Assaig amb els dits** Univ. de València, València, 2017.

De l'octubre del 2017 al gener del 2018 tingué lloc al Centre Cultural La Nau de la Universitat de València l'exposició «Alfaro-Fuster. Assaig amb els dits: escultures, escrits, dibuixos», comissionada per l'artista Artur Heras i el professor Anacleto Ferrer. L'exposició, a partir de gairebé un centenar de dibuixos, escultures, esbossos, llibres, fotos i publicacions, mostrava com l'estreta relació personal entre dos grans noms de la cultura valenciana del segle XX, Andreu Alfaro i Joan Fuster, tingué una notable influència en les seves respectives produccions, tant a nivell artístic com intel·lectual. L'exposició es veu ricament complementada amb aquest catàleg, magníficament editat, el qual, a banda de presentar gràficament allò que fou exposat, inclou un seguit de textos que ens ajuden a la contextualització. D'una banda, els dos comissaris s'encarreguen de fer un retrat de la relació entre els dos artistes, en el context de la societat valenciana. També s'hi inclouen escrits de Francesc Pérez i Moragon, col·laborador de Fuster, de Raimon, que ens explica la seva relació d'amistat amb tots dos i ens ofereix la lletra de les cançons que dedicà a cada un d'ells i, molt especialment, quatre textos d'Alfaro a Fuster i nou textos de Joan Fuster escrits per a exposicions d'Andreu Alfaro, set dels quals són inèdits. Tot plegat ens permet introduir-nos, com a espectadors privilegiats, en la intensa relació entre els dos genis valencians, gaudint de com aconseguiren entrellaçar figures i pensaments, fruit d'una intensa admiració mútua, de manera que, al cap i a la fi, no es pugui entendre l'obra d'un sense la influència de l'altre.— X.C.

El model nacional francès

Anne-Marie Thiesse **França. Quina identitat nacional?** Universitat de València i Editorial Afers, Catarroja, 2017.

El pròleg català del llibre comença amb una afirmació del tot inqüestionable: «El tema polític més internacional a principi del nostre segle XXI, aquell que al conjunt del món suscita els debats més passionals, és sens dubte el de la identitat nacional.» Deixant de

banda tot el que hem viscut el 2017 a Catalunya, d'exemples recents per avalar aquesta afirmació en tenim a dojo: l'efervescència del nacionalisme espanyol, els missatges incendiàries del president americà Donald Trump, l'amenaça d'expulsió dels immigrants africans a Israel pel fet de posar en risc la identitat jueva, els bons resultats de partits nacionalistes populistes en pràcticament totes les eleccions europees dels darrers anys... i un llarg etcètera. Si algú es pensava que la globalització econòmica posaria en risc el concepte d'identitat nacional i faria entrar en decadència el nacionalisme, ben bé es pot dir que ficà els peus a la galleda. De tots els casos, el francès és un dels més complexos. D'una banda, és ben coneguda la forta identitat nacional de França, segurament l'estat europeu en el qual, des de fa més temps, hi ha una forta associació entre estat i nació, fent gairebé impossible diferenciar els dos conceptes. Però justament aquests darrers anys ha estat a França on ha florit amb més força el moviment populista de tipus nacionalista excloent, representat pel Front Nacional. Com ha estat possible això? Aquest brillant assaig d'Anne-Marie Thiesse agafa tots els mites associats a la identitat nacional francesa i els sacseja fins al punt de posar al descobert un gegant amb peus de fang: tot allò sobre què s'ha construït la *grandeur* francesa són mites que s'emmarquen més dins l'àmbit de la imaginació col·lectiva que no pas en una constatació objectiva. D'aquí el qüestionament actual de la idea de nació tal com fins ara s'entenia i el risc que situacions que consideràvem superades puguin tornar a sorgir si entre tots no ens ho prenem seriosament.— X.C.

Un nou volum d'una magna obra

Enciclopèdia de Menorca. Tom tretzè. Història de la medicina 1 Fundació Enciclopèdia de Menorca, Maó, 2017.

Els lectors de «Serra d'Or» ja han rebut diverses vegades informació sobre l'extensa enciclopèdia de Menorca que va començar fa molts anys un gran mecenes i publicista menorquí, Josep Mi-

quel Vidal, i que, després de la seva mort, ha estat represa per un equip dirigit per Miquel Àngel Casanovas Camps. Avui podem donar la bona notícia de l'aparició del volum primer de la *Història de la medicina* a Menorca, que era la nineta dels ulls de Josep Miquel Vidal, el qual poc abans de morir parlava constantment d'aquest llibre i el tenia ja redactat i en bona part maquetat. Per raons pràctiques, no va considerar convenient d'allargar-se en la història de la medicina a Menorca durant l'edat mitjana i en els segles anteriors al XVIII i al XIX, sobre els quals disposava d'un material relativament exigü, en comparació amb l'enorme bibliografia existent, especialment sobre la Menorca anglesa i el període posterior. Miquel Àngel Casanovas s'ha fet càrrec de la gran feinada d'editar aquest volum, a partir dels originals que n'havia deixat Josep Miquel Vidal, i ha procurat oferir-nos un text precís i complet, que conserva la important il·lustració que Vidal havia anat recollint i maquetant. A més a més, seguint el costum de la col·lecció, ha complementat el gruixut i erudit treball de Vidal amb un conjunt de requadres, en bona part redactats per Casanovas mateix, que ens permeten de conèixer detalls de la medicina a Menorca abans del segle XVIII i dels estudis de medicina i altres aspectes que s'hi refereixen a partir d'aquest mateix segle. Tot plegat és un conjunt ben cohesionat d'informació que il·lustra sobre els aspectes més importants de l'assistència hospitalària i mèdica de l'Europa del segle XVIII i de la política sanitària a l'Espanya borbònica, amb una atenció especial als llatzerets i a la política quarantenària a l'Europa del segle XVIII. En total, es tracta d'un conjunt de gairebé tres-centes pàgines, completat amb un apartat de bibliografia i amb un índex onomàstic final. Una vegada més hem d'expressar la nostra admiració per la tasca de Josep Miquel Vidal i desitjar que l'obra que va iniciar pugui anar continuant a bon ritme, amb l'ajuda de tants especialistes com hi ha en aquest moment a Menorca.— J.M.